

Atomi kölcsönhatások sokatomos rendszerek

Smeller László

Tulajdonságok, összetartó erők

- Gáz

kitölti a rendelkezésre álló teret, $V_{\text{gáz}} = V_{\text{edény}}$	kölcsönhatás nincs v. kicsi
---	-----------------------------
- folyadék

térfogata állandó alakja változó	másodlagos kötések
-------------------------------------	-----------------------
- folyadékkristály: anizotróp
(bizonyos irányban kristály más irányban folyadék)
- szilárd test (kristály)

– térfogata és alakja meghatározott	ionos, fémes kovalens
-------------------------------------	--------------------------

Kötések

- elsődleges   néhány eV   ill. 100 kJ/mol
  - kovalens
  - fémes
  - ionos
- másodlagos

– H-híd	kb. 0,2 eV	kb. 20 kJ/mol
– elektrosztatikus (ion-dipólus dipól-dipól diszperziós)	néhány 0,01 eV	néhány kJ/mol

Destabilizáló hatás: hőmozgás

- Ekvipartíció tétele: minden szabadsági fokra

$$\frac{1}{2}kT \text{ átlagos energia jut}$$

szobahőmérsékleten: 26 meV

Kristály

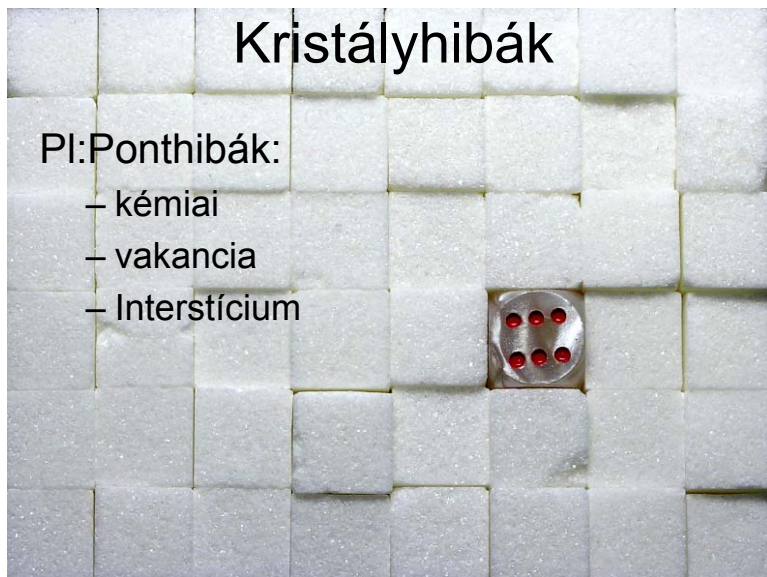
- hosszútávú rend
- periodikus ismétlődés

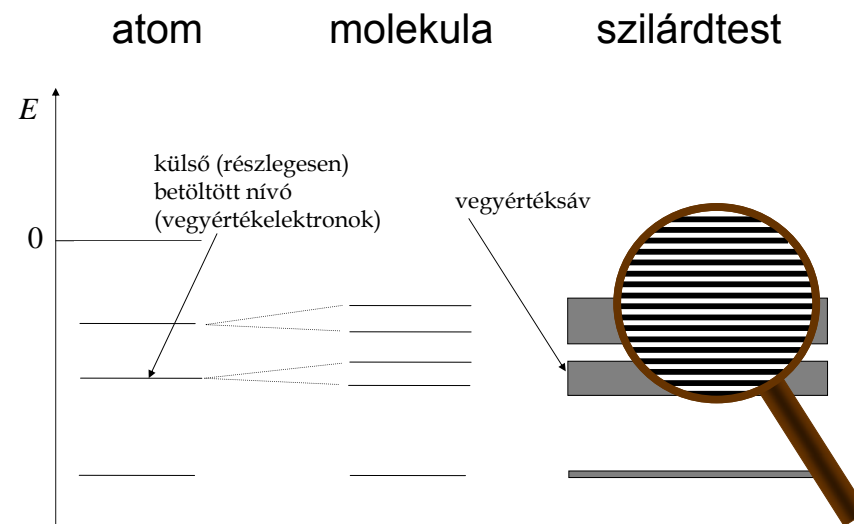
Kristályhibák

Pl: Pont hibák:

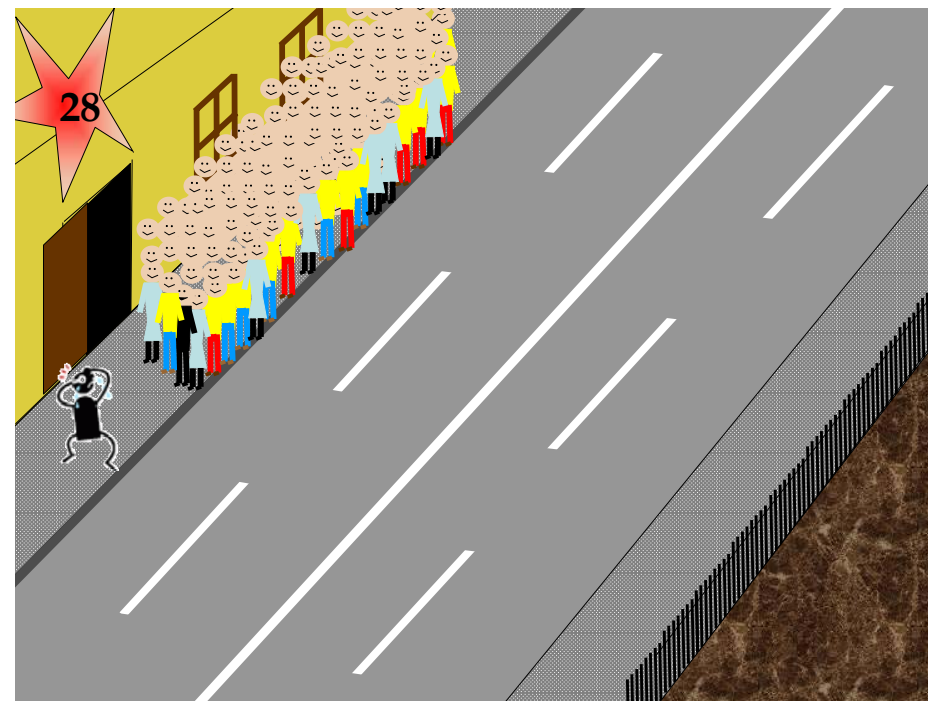
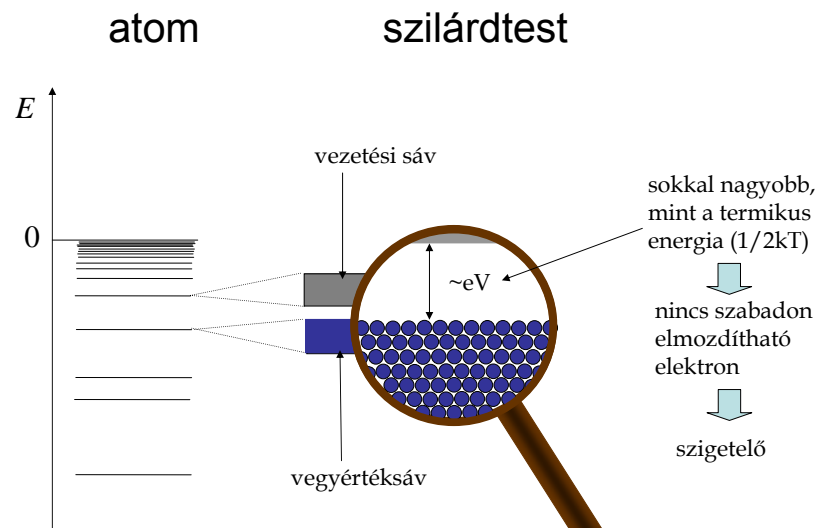
- kémiai
- vakancia
- Interstícium

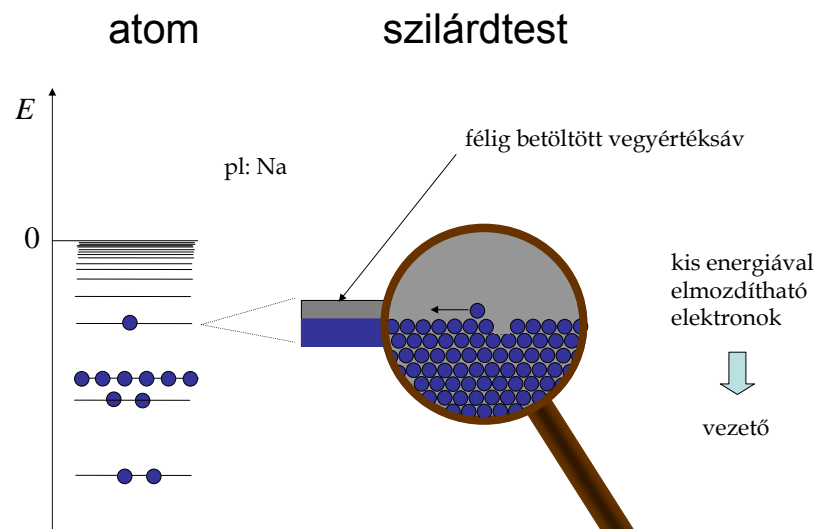
Szilárdtestek elektronszerkezete

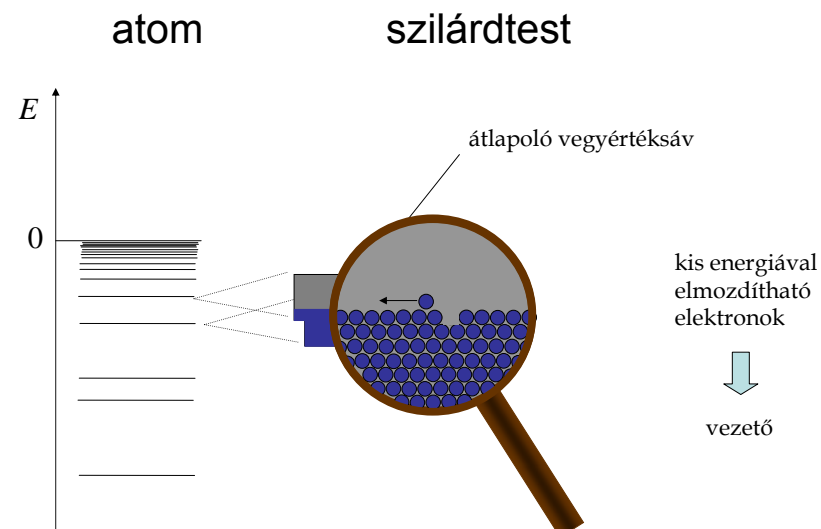
Szigetelők sáv szerkezete

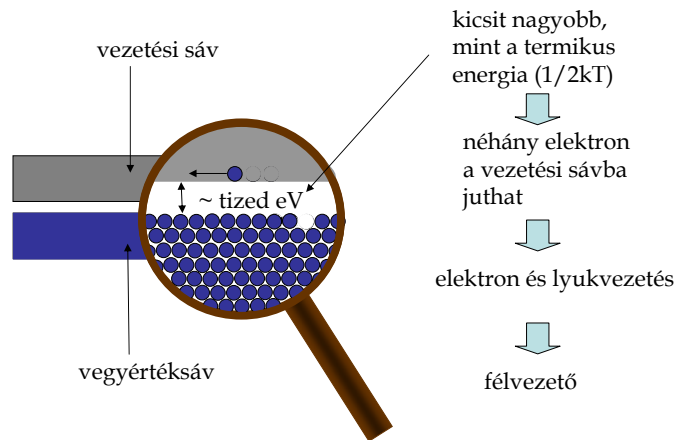
Vezetők sáv szerkezete 1.

Vezetők sáv szerkezete 2.

Félvezetők sávszerkezete (intrinsic félvezetők)

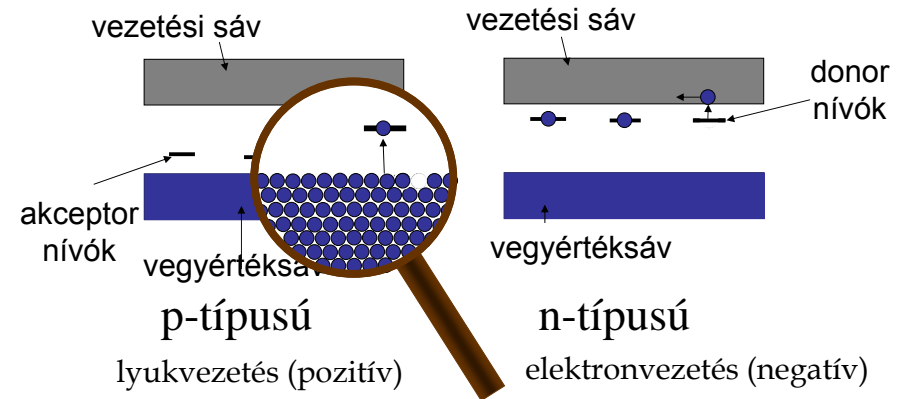

Szennyezett félvezetők

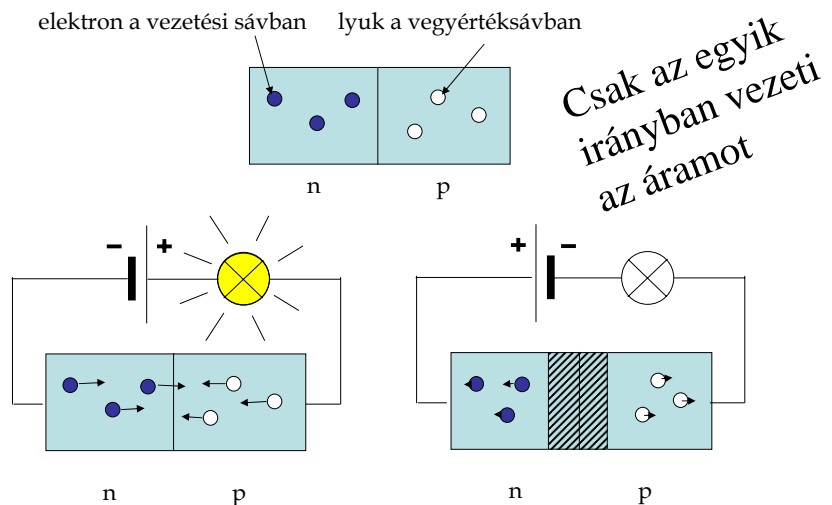
Félvezetők: Si, Ge, (IV. oszlop)

akceptor ill.
Al (III. o.)

donoratomok
As (V. o.)

Legegyszerűbb alkalmazás a félvezető dióda

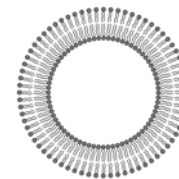
Folyadékkristályok

Liotróp

Termotróp

vizes oldatok

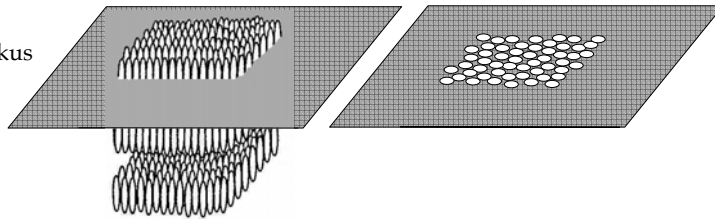
egykomponensű

Folyadékkristályok

- Pálcika vagy korong alakú molekulák
  - Orientációs rend
  - Kristályszerű és
  - Folyadékszerű
- } rendezettség is
(pl. irányonként)

Pl: szmektikus

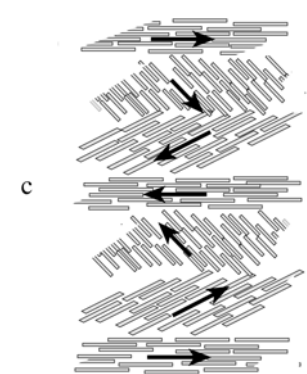
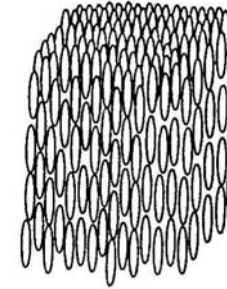
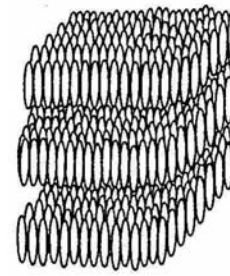

Folyadékkristályok típusai

szmektikus

nematikus

koleszterikus

Folyadékkristályok alkalmazása

Elektrooptikai
Termooptikai
effektus